

2525

5586

TRZYDZIESTE SZÓSTE SPRAWOZDANIE
TOWARZYSTWA
OPIEKI SZPITALNEJ DLA DZIECI
W KRAKOWIE

wraz ze sprawozdaniami

Szpitala św. Ludwika dla dzieci w Krakowie
i
Kolonii lecz. dla dzieci skrofulicznych w Rabce.
za 1908 rok.

W KRAKOWIE
W DRUKARNI C. K. UNIWERSYTETU JAGIELLOŃSKIEGO
POD ZARZĄDEM JÓZEFA FILIPOWSKIEGO
1909.

ODEZWA
do P. T. członków Towarzystwa opieki
szpitalnej dla dzieci w Krakowie.

Celem oszczędzenia kosztów ściągania wkładek przez kursora — upraszamy najuprzejmiej o przysyłanie tychże pod adresem:

Dr. Franciszek Murdzieński
Szpital Św. Ludwika — Kraków — Strzelecka 2.

O ile w ten sposób wkładki uiszczone nie zostaną, przesłane będą P. T. członkom blankiety naszych czeków pocztowych — Konto Nr. 64.681.

(Wkładka roczna wynosi 10 koron).

Towarzystwo opieki szpitalnej dla dzieci
w Krakowie
zawiązane w roku 1872.

Protektor:

J. Eminencya X. Jan Książ z Kozielska Puzyna
Kardynał Ksiązę Biskup Krakowski.

Komitet zarządzający:

wybrany na lat trzy 12 kwietnia 1907.

Przewodniczący: Vacat.

Zastępca: Prof. Dr. Maciej Leon Jakubowski.

Członkowie: X. Prof. Władysław Chotkowski.

Jan Kanty Federowicz.

Dr. Franciszek Murdzieński.

Mieczysław Sędzimir.

Prof. Dr. Zoll Fryderyk (jun.).

Kontrolorowie: Eustachy Jaxa Chronowski.

X. Kan. Julian Drohojowski.

Skarbnik i Sekretarz biura Komitetowego:

Dr. Teodor Cybulski.

Grono Dam Opiekunek:

wybrane na lat trzy 12 kwietnia 1907.

Anna Chylińska,

Janowa Federowiczowa,

Ks. Lubomirska Teresa,

Elżbieta Pareńska,

Hr. Krystyna Potocka.

Towarzystwo założyło i utrzymuje następujące zakłady:

I. Szpital św. Ludwika dla dzieci w Krakowie

od r. 1876 (łóżek 120).

II. Lecznicę dla dzieci skrofulicznych w Rabce

od r. 1887 (łóżek 90).

(Lecznica otwarta od 15 czerwca do 15 września).

Członkowie Towarzystwa:

A) *Fundatorowie:*

Ks. Czartoryska Zuzanna.
Prof. Dr. Jakubowski M. L.
Hr. Lasocki Bronisław.
Hr. Pusłowska Marya.
Hr. Pusłowski Zygmunt.
Hr. Rzewuska Taida.
Hr. Tyszkiewicz Benedykt.

B) *Członkowie stali:*

Hr. Husarzewska Jadwiga.
Kostanecka Janina.
Lang Natalia.
Łepkowska Celina.
Prof. Dr. Łepkowski Wincenty.
Teichmannowa Anna.
Prof. Dr. Wicherkiewicz Bol.

C) *Członkowie czasowi:*

X. Biskup Bandurski Wład.
Br. Banhydi Kazimiera.
Hr. Baworowski Waclaw.
Dr. o. p. Biesiadecki Stan.
Dr. o. p. Bobilewicz Adam.
Brzozowska Helena.
X. Prof. Chotkowski Wład.
Chronowski Eustachy.
Chylińska Anna.
Chyliński Michał.
Czarnomska Eliza.
Czarnomski Mikołaj.
Dobrowolski Michał.
Prof. Dr. Domański Stanisław.
X. Drohojowski Julian.
Federowicz Jan.
Federowiczowa Janowa.
Federowiczowa Tadeuszowa.
Glixellowa Witosława.
Grodzicka Klementyna.
Haller Cezar.
Homolačs Stanisław.
Horoszkiewiczowa Olga.
Hrebenda Władysław.
Hupkowa Marya.

Jakubowska Henryka.
Jakubowski Jan.
Jakubowska Zofia.
Jędrzejowiczowa Helena.
Kadenowa Wanda.
Kleiz Eugeniusz.
Hr. Lasocka Czesławowa.
Lewicki Bolesław.
Prof. Dr. Lewkowicz Ksawery.
Ks. Lubomirski Kazimierz.
Ks. Lubomirska Teresa.
Madeyska Marya.
Małachowska Leonida.
Mączyński Maciej.
Mendelsburgowa Flora.
Prof. Dr. Milewski Józef.
Hr. Mostowska Zofia.
Hr. Mostowski Edward.
Dr. Murdzieński Franciszek.
Dr. Mydlarski Władysław.
Niesiołowski Kazimierz.
X. Biskup Nowak Anatol.
Olszewska Kazimiera.
Dr. Olearski Bronisław.
Pareńska Elżbieta.

Prof. Dr. Pareński Stanisław.	Struszkiewicz Władysław.
Pollerowa Wanda.	Studzińska Marya.
Popielowa Marya.	Dr. Supiński Edmund.
Hr. Potocka Krystyna M.	Świerzowa Helena.
Hr. Potocka Izabella.	Prof. Dr. Szajnocha Wł.
Hr. Potocka Katarzyna.	Szatkowski Henryk.
Hr. Potocka Krystyna C.	Dr. Szlachtowski Stanisław.
Hr. Potocka Marya.	Szołajska Włodzimira.
Dr. Poźniak Stanisław.	Hr. Tarnowska Róża.
Hr. Raczyńska Róża.	J. E. Hr. Tarnowski Stanisław.
Hr. Raczyński Edward.	Hr. Tyszkiewiczowa Marya.
Prof. Dr. Raczyński Jan.	Hr. Wodzicka Stanisławowa.
Doc. Dr. Rutkowski M.	J. E. Hr. Wodzicki Antoni.
Rylski Stefan.	Hr. Wodzicka C.
Rylska Zofia.	Wysocki Michał.
Sędziemirowa Jadwiga.	Zieleniewski Edmund.
Sędzimir Mieczysław.	Prof. Dr. Zoll Fryderyk (jun.).
Hr. Sierakowski Adam.	Prof. Dr. Żuławski Karol.

W roku 1908 przystąpili do Towarzystwa i wpisani zostali w poczet członków czasowych:

Hupkowa Marya.	Rylska Zofia.
Rylski Stefan.	Zieleniewski Edmund.

UWAGA: Osoby, życzące sobie przystąpić do Towarzystwa Opieki Szpitalnej dla dzieci w Krakowie, zechcą się zgłaszać do jednego z Członków Komitetu.

(Wyjątek z § 3 Statutu). „Osoba składająca na raz kwotę przynajmniej 200 Koron w. a. zostaje członkiem stałym Towarzystwa. Członkowie czasowi obowiązani są opłacać rok rocznie najmniej po 10 kor.“.

Sprawozdanie z czynności Towarzystwa i Komitetu.

Obok ogólnego dorocznego zebrania, odbyły się w roku 1908 dwa nadzwyczajne zebrania Towarzystwa. Jedno było poświęcone wyłącznie oddaniu czci i hołdu ś. p. Dr. Julianowi Dunajewskiemu, jako wieloletniemu wielce zasłużonemu Przewodniczącemu Komitetu, zmarłemu w Krakowie, dnia 28 grudnia 1907. Na drugim nadzwyczajnem ogólnem zebraniu upoważniono Komitet do zakupienia na własność Towarzystwa kawałka gruntu w Rabce, przestrzeni około jednego morgu, celem rozszerzenia i powiększenia Kolonii leczniczej należącej do Towarzystwa, wpisanej do księgi gruntowej gminy katastr. Rabka pod l. wyk. hipotecz. 381, za cenę, jaką Komitet uzna za stosowną, któraby jednak nie przekraczała sumy 2.000 kor.

Ogólne doroczne zebranie Towarzystwa odbyło się 11 kwietnia 1908, na którym po myśli § 4 Statutu zatwierdzono rachunki za rok 1907, przedłożone przez Kontrolorów ks. kan. Juliusza Drohojowkiego i Eustachego Jaxę Chronowskiego. Następnie wysłuchano sprawozdań z ruchu chorych w Szpitalu św. Ludwika dla dzieci w Krakowie i działalności Kolonii leczniczej w Rabce za rok 1907, przedłożonych przez Dra Franciszka Murdzieńskiego.

Dr. Jakubowski jako ustępujący Dyrektor Szpitala Św. Ludwika, przedłożył sprawozdanie, odnoszące się do obecnych stosunków tegoż Szpitala, w którym opierając się na danych statystycznych i rachunkach, doszedł do konkluzji, iż wobec zmienionych warunków społecznych, ekonomicznych i sanitarnych, wobec wzrastającej drożyzny nie zdoła Towarzystwo nadal zadość uczynić zobowiązaniom tak co do pielęgnowania znacznej ilości chorych (110 dzieci od 1 do 12 lat i 24 osesków z 12 karmiącami niewiastami) w zastępstwie kraju, jak i utrzymywania odpowiednio do obecnego stanu nauki i zwiększonej frekwencji uczniów c. k. kliniki chorób dzieci. Sprawozdanie swe zamyka Dr. Jakubowski następującymi wnioskami:

1. Komitet Towarzystwa zawiadomi Wysoki Wydział krajowy, iż umowy w przedmiocie utrzymywania i leczenia w szpi-

talu św. Ludwika dzieci chorych, zatwierdzonej dnia 28 marca 1906 L. W. 20.320/1906 kończącej się z dniem 31 grudnia 1908 nadal nie przedłuży, lecz skłonny jest do sprzedania, lub wydzierżawienia krajowi realności szpitala św. Ludwika wraz z inwentarzem.

2. Otrzymany ze sprzedaży kapitał, względnie płynące z wydzierżawienia dochody, obracać będzie Towarzystwo na samodzielne prowadzenie kolonii leczniczej pod św. Józefem w Rabce, utrwalając jej byt i zamieniając ją w sanatorium (vulgo szpital) otwarte przez rok cały dla dzieci skrofulicznych i zagrożonych gruźlicą.

3. Gdyby układy z Wysokim Wydziałem krajowym w przedmiocie sprzedaży lub wydzierżawienia realności szpitala św. Ludwika w Krakowie nie zostały przeprowadzone do końca bieżącego roku, w takim razie wyczekując na ostateczne załatwienie sprawy, należałoby prowizorycznie przedłużyć umowy na krótki jedno lub dwuletni okres czasu, za wynagrodzeniem po 2 Korony dziennie za każde chore dziecko.

Ogólne zebranie wysłuchawszy sprawozdania poleciło Komitetowi zająć się tą ważną sprawą, udzielając mu upoważnienia do wdrożenia i przeprowadzenia potrzebnych rokowań z Wysokim Wydziałem Krajowym co do sprzedaży krajowi realności szpitala św. Ludwika dla dzieci w Krakowie przy ul. Strzeleckiej L. or. 2 L. kat. 39 Dz. VI. położonej wraz z inwentarzem.

Wreszcie ogólne zebranie na wniosek Najprzewielebniejszego Księdza Biskupa Anatola Nowaka z okazji ustąpienia Prof. Dra Macieja Jakubowskiego z zajmowanego przez lat 32 stanowiska dyrektora szpitala św. Ludwika w uznaniu jego gorliwej pracy i zasług, zamianowało go dożywotnim Kuratorem szpitala św. Ludwika i kolonii leczniczej pod św. Józefem w Rabce.

Komitet Towarzystwa, mając na mocy uchwał powyższych na ogólnem zebraniu do przeprowadzenia kilka ważnych zasadniczych spraw, od załatwienia których zależnym jest byt i dalszy rozwój zakładów, będących własnością Towarzystwa, odbył w roku bieżącym siedm posiedzeń (w dniach: 15 lutego, 7 kwietnia, 20 maja, 21 sierpnia, 16 listopada, 3 grudnia i 17 grudnia).

Dnia 2 czerwca wniósł Komitet do Wysokiego Wydziału krajowego podanie z wypowiedzeniem umów, zawartych w roku 1906, co do przyjmowania i leczenia chorych dzieci w szpitalu św. Ludwika, przesyłanych przez Zarząd szpitala św. Łazarza. Rozwiązanie umowy miałoby nastąpić z dniem 31 grudnia 1908 (t. j. po 7 miesiącach od dnia wypowiedzenia). W piśmie swem oświadcza się Komitet jednak z gotowością do prowadzenia szpitala św. Ludwika jeszcze po dzień 30 września 1909, jednakże co do dzieci starszych (od 1 do 12 lat) nie za wynagrodzeniem ryczałtowem 36.000 kor., lecz za wynagrodzeniem po 2 kor. dziennie za każde dziecko.

Wysoki Wydział krajowy nie przyjął pomienionych wniosków. Wskutek tego po dłuższych, z wielu trudnościami łączących się pertraktacjach, Komitet Towarzystwa ostatecznie zgodził się z propozycjami Wysokiego Wydziału krajowego przedłużenia umów, co do przyjmowania do szpitala św. Ludwika, pielęgnowania i leczenia przesyłanych przez Zarząd szpitala św. Łazarza dzieci chorych, jeszcze na **lat pięć**, poczynając od 1 stycznia 1909. W szczególności Towarzystwo zobowiązało się utrzymywać, pielęgnować i leczyć chore dzieci w pierwszym roku życia za wynagrodzeniem po 2 kor, 10 hal. dziennie. Dla dzieci starszych (od skończonego pierwszego roku życia do lat dwunastu włącznie) zobowiązało się Towarzystwo utrzymywać w szpitalu 100 do 110 łóżek za wynagrodzeniem ryczałtowem, **podwyższonem z dotychczasowej kwoty 36.000 kor. na 42.000 kor.** W ten sposób zmodyfikowane umowy zostały przez Wysoki Wydział krajowy zatwierdzone dnia 12 stycznia 1909 do L. W. 1.256/09.

Dnia 24 czerwca wniósł Komitet podanie do Wysokiego c. k. Ministerstwa Oświecenia z wypowiedzeniem kontraktu, zawartego z Wysokim Rządem co do umieszczenia kliniki pediatrycznej w szpitalu św. Ludwika. Po myśli § XIII. pomienionego kontraktu termin wypowiedzenia oznaczony został z dniem 30 września 1909). Opierając się na uchwale ogólnego zebrania z dnia 11 kwietnia, Komitet w podaniu swem wspomniał o możliwości sprzedania lub wydzierżawienia Wysokiemu Skarbowi Państwa szpitala św. Ludwika na umieszczenie kliniki pediatrycznej, którąby następnie Wysoki Rząd — podobnie jak inne kliniki we własnym prowadził zarządzie. Na wniesione podanie

z wypowiedzeniem do końca roku nie otrzymał Komitet żadnej odpowiedzi.

Jeszcze w miesiącu listopadzie 1907 roku wniósł Komitet podanie do Najprzewielebniejszego Ordynaryatu książęco-biskupiego w Krakowie o udzielenie zezwolenia Probostwu rzymskokatolickiemu w Rabce na sprzedaż Towarzystwu Opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie 1553 sążni kwadr. z parceli l. k. 120/2 na rozszerzenie kolonii leczniczej pod św. Józefem w Rabce, ofiarując za ten grunt 2.000 kor. Odpowiedź przychylną otrzymał Komitet z książęco-biskupiego Konsystorza dyecezyi krakowskiej dnia 9 października 1908 l. 4.786, wskutek czego przystąpiono do spisania warunków kontraktu kupna i sprzedaży. Spodziewać się można, że w krótkim czasie kontrakt przez Wysokie c. k. Namiestnictwo zatwierdzony zostanie i pomieniona parcela gruntowa przejdzie na własność Towarzystwa.

Sprawy personalu lekarskiego. Prof. Dr. Maciej Jakubowski ustąpiwszy z posady dyrektora szpitala, zrzekł się wyznaczonej mu przez Komitet jeszcze w roku 1880 remuneracji 600 złr. czy 1.200 kor. rocznie (której jak wiadomo nie podejmował, lecz składał przez cały czas swego urzędowania na potrzeby kolonii leczniczej w Rabce). Komitet przyjmując powyższe zrzeczenie się, przyznał remuneracją (1.200 kor.) nowo mianowanemu Dyrektorowi Drowi Franciszkowi Murdzieńskiemu, poczynając od 1 stycznia 1908 z pozostawieniem Mu nadal charakteru lekarza ordynującego i przywiązanych do tego stanowiska poborów. Mając na względzie zwiększenie się zakresu czynności Dra Murdzieńskiego, jako dyrektora i lekarza ordynującego szpitala, Komitet zwolnił go od pełnienia obowiązków sekretarza Komitetu i skarbnika Towarzystwa, poruczając tymczasowo spełnianie tych obowiązków na rok 1908 Drowi Teodorowi Cybulskiemu.

Dr. Maksymilian Rutkowski zamianowany przez Wysoki Wydział krajowy prymaryuszem oddziału chirurgicznego przy krajowym szpitalu św. Łazarza w Krakowie, zrzekł się z dniem 15 marca b. r. obowiązków operatora w naszym szpitalu. Wskutek tego poruczył Komitet w Jego zastępstwie pełnienie obowiązków operatora Drowi Ferdynandowi Jossemu, który dotąd jako asystent prywatny Dra Rutkowskiego, temuż w dokonywaniu operacyj i pielęgnowaniu chorych do-

pomagał i ze stosunkami lekarskimi i administracyjnymi szpitala św. Ludwika dokładnie jest obznajomiony. Ustępującemu Drowi Maksymilianowi Rutkowskiemu złożył Komitet pisemne podziękowanie za jego wieloletnią, bezinteresowną, gorliwą i skuteczną pracę na oddziale chirurgicznym naszego szpitala.

Dra Teodora Cybulskiego, sekundaryusza przy oddziale chorób zakaźnych, pozostawił Komitet na zajmowanej posadzie na dalsze dwa lata, poczynając od 1 stycznia 1908, a Dra Kornela Budzynowskiego zamianował sekundaryuszem przy oddziale chirurgicznym na rok jeden, poczynając od 1 listopada tegoż roku.

W ostatnim czasie przestali się zgłaszać do szpitala lekarze na stanowiska bezpłatnych praktykantów, wskutek czego okazał się brak pomocniczych sił lekarskich, szczególnie wśród feryj letnich. Spowodowało to Komitet do wprowadzenia w etat szpitalny jednego lekarza pomocniczego praktykanta z roczną remuneracją 600 kor. Nowa ta posada została nadaną Drowi Janowi Schneiderowi na rok jeden, poczynając od 1 listopada 1908 r.

Grono Dam Opiekunek zajęło się urządzeniem balu na dochód koloni leczniczej pod św. Józefem w Rabce, wybierając na przewodniczącą księżną Kazimierzową Lubomirską, a na skarbniczkę Profesorową Leonową Mańkowską. Bal z tradycyjną świetnością i powodzeniem odbył się 5 lutego w salach Starego Teatru. Z czystego dochodu 5.577 kor. 20 hal. złożono 3.000 kor. do funduszu dyspozycyjnego kolonii (na książeczkę wkładową Banku krajowego Nr. 4.900), resztę 2.577 K. 20 hal. pozostawiono w kasie na wydatki bieżące.

Ruch Członków. Z początkiem r. 1908 należało

do Towarzystwa członków	100
w ciągu roku przyjęto członków czasowych	4
Razem	104
wskutek zgonu ubyło	4
Z końcem roku liczba Członków wynosiła	100

A mianowicie było:

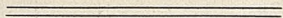
a) Członków fundatorów	7
b) » stałych	7
c) » czasowych	86
Razem	100

Kronika żałobna. Andrzej hr. Potocki, którego tragiczny zgon dnia 12 kwietnia przejął głębokim żalem wszystkie warstwy naszego narodu, pozostawił po sobie niewygasłą pamięć i wdzięczność wśród rozlicznych stowarzyszeń dobroczynnych i humanitarnych, do których należał. Do Towarzystwa naszego przystąpił w r. 1895 wraz z małżonką i wszystkimi swemi dziećmi.

Helena z hr. Moszyńskich hr. Roztworowska należała do Towarzystwa od roku 1873 zmarła jeszcze w r. 1907 w Czarkowej w Królestwie Polskiem.

Ks. kan. Stanisław Twardowski wpisany w poczet Członków Towarzystwa w r. 1892, w czasie gdy był proboszczem w Rabce. Zmarł w Wieliczce dnia 2 listopada b. r.

Dr. Józef Zoll, konsulent sanitarny kolei państwowej w Krakowie, należał do Towarzystwa od r. 1903; zmarł w Clavadel w Szwajcaryi dnia 27 marca b. r.

Majątek Towarz. Opieki szpitalnej dla dzieci w Krakowie
z końcem 1908 roku.

	FUNDUSZE						Razem	
	I. Dział Towarzystwa		II. Dział szpitala św. Ludwika		III. Dział Kolonii w Rabce			
	Kor.	h.	Kor.	h.	Kor.	h.	Kor.	h.
Wartość realności . . .			387.365	—	64.940	—	452.305	—
Wartość inwentarza . .			18.000	—	3.059	64	21.059	64
Fundusze żelazne w walorach	20.000	—	4.000	—	25.000	—	49.000	—
Fundusze żelazne w książeczkach	2.927	53	3.823	47	10.921	53	17.672	53
Fundusze dyspozycyjne w walorach			12.000	—	10.000	—	22.000	—
Fundusze dyspozycyjne w książeczkach . . .	1.682	20			9.705	17	11.387	37
Należytość do zwrotu . .			25.000	—			25.000	—
Fundusze bieżące w gotówce	1.579	82	4.222	—	1.766	—	7.567	82
	26.189	55	454.410	47	125.392	34	605.992	36
P a s y w a			40.392	15	25.000	—		
Fundusze w zarządzie Towarzystwa					4.268	41	69.660	56
Czysty majątek Towarz.	26.189	55	414.018	32	96.123	93	536.331	80

Kontrolorowie:

X. Juliusz Drohojowski.

Eustachy Jaza Chronowski.

Wykaz szczegółowy fundusów żelaznych i dyspozycyjnych z końcem 1908 roku.

Dział		Walory		Książeczki %		Razem	
		Kor.	h.	Kor.	h.	Kor.	h.
	Fundusze żelazne.						
I.	Jubileuszowy Prof. Jakubowskiego			2.927	53		
I.	Rekonwalescentów S. św. Ludwika	20.000					
II.	Schindlera dla szp. św. Ludwika	4.000					
II.	Józefa i Matyldy Wodzickich „ „			3.823	47		
III.	Zieleniewskiego dla kol. w Rabce	1.000		608	04		
III.	Hr. Tyszkiewicza „ „ „ „	2.000					
III.	Hel. Łepkowskiej „ „ „ „			1.460	77		
III.	Bezimiennego „ „ „ „			3.434	17		
III.	*Edwarda Urbana „ „ „ „	2.000		131	19		
III.	Natalii Langowej „ „ „ „			442	90		
III.	Prof. Macieja Jakubowskiego	20.000		4.844	46		
		49.000		17.672	53	66.672	53
	Fundusze dyspozycyjne.						
I.	Chorej służby szp. św. Ludwika .			1.682	20		
II.	Dyspozycyjny szp. św. Ludwika .	12.000					
III.	Dyspozycyjny sprzedanej kolonii w Rabce	10.000		7.567	95		
III.	** Na budowę kaplicy zakładowej w Rabce			2.137	22		
		22.000		11.387	37	33.387	37

* W zarządzie Towarzystwa poruczony przez c. k. Namiestnictwo.

** W depozycie Towarzystwa.

Rachunek Funduszu bieżącego Towarzystwa Opieki Szpitalnej za rok 1908

DOCHODY.

WYDATKI.

	Kor.	h.	Kor.	h.		Kor.	h.	Kor.	h.
Pozostałość kasowa z r. 1907			1142	73					
Wkładki Członków *	660				Remuneracya (Skarbnika i Sekretarza)	400	—		
Osetki od fund. żelazn. rekonwalescentów	800				Druki sprawozdań	371	90		
" " przygodne jubil. Prof. Jakubowskiego	124	54			Msze św. za fundatorów i SS. Miłosierdzia	70	30		
" " przygodne	70	93			Wydatki na rekonwalesc. S. św. Ludwika	19	85	1025	05
Na fundusz chorej służby	250		1905	47	Wydatki kancelaryjne, portorya itd.	163			
					Transakcyje:				
					Złożono na fundusz chorej służby	250	—		
					Dodano % do fund. żel. : Jakubowskiego	124	54	443	33
					" " " " chorej służby	68	79	1579	82
					Reszta kasowa 31 grudnia 1908			3048	20
			3048	20				3048	20

Kontrolorowie: *X. Juliusz Drohojowski, Eustachy Jazca Chronowski.*

Skarbnik: *Dr. Gbułski.*

* Kwota 660 kor. pochodzi ze składek rocznych P. T. Członków.

Za rok 1907: X. Biskup Bandurski Wł., X. Prof. Chotkowski W., Chronowski E., X. Drohojowski J., Federowiczowa Tadeuszowa, Haller C., Jędrzejowiczowa H., ks. Lubomirski K., ks. Lubomirska T., hr. Mostowska Z., hr. Mostowski Ed., Sędzimirowa J., Sędzimir M., Studzińska M., Dr. Supiński Edm.

Za rok 1908: X. Bisk. Bandurski Wł., br. Banhydi K., Dr. o. p. Biesiadecki St., Dr. o. p. Boblewicz A., X. Prof. Chotkowski W., Chronowski E., Prof. Dr. Domański St., Federowicz J., Federowiczowa Janowa, Federowiczowa Tadeuszowa, Glixellowa W., Haller C., Hrebenda W., Hupkowa M., Jakubowska H., Jakubowski J., Jakubowska Z., Lewicki B., Prof. Dr. Lewkowicz Ks., ks. Lubomirski K., ks. Lubomirska T., Madeyska M., Mendelsburgowa Fl., Prof. Dr. Milewski J., Dr. Murdziński Fr., Dr. Mydlarski W., Niesiolowski K., Dr. Olearski Br., Pareńska E., Prof. Dr. Pareński St., Pollerowa W., Popielowa W. (20), Dr. Poźniak St., Doc. Dr. Rutkowski M., Ryńska Z., Ryłski St., Sędzimirowa J., Sędzimir M., Studzińska M., Dr. Supiński Edm., Swierżowa H., Prof. Dr. Szajnoch Wł., Szolajnska Wł. (30 kor.), X. Twardowski St., Wysocki M., Prof. Dr. Zoll Fr. (jun.), Zieleniewski, Prof. Dr. Żuławski K.

Sprawozdanie ze szpitala św. Ludwika.

(rok istnienia trzydziesty trzeci).

(Łóżek 120 — Telefon Nr. 170).

Dożywotni Kurator szpitala:

Dr. Maciej Jakubowski.

PERSONAL LEKARSKI.

I. Klinika pedyatryczna.

Profesor i kierownik kliniki: Dr. Ksawery Lewkowicz.

Asystent: Dr. Władysław Filipkiewicz *.

Demonstrator: Władysław Bujak.

Elew kliniki: Dr. Budzynowski Korneli.

II. Oddziały szpitalne.

Dyrektor szpitala i prymaryusz: Dr. Franciszek Murdzieński.

Operator honorowy: Docent Dr. Maksymilian Rutkowski *.

Sekundaryusz: Dr. Teodor Cybulski.

Pełniący obowiązki sekundaryusza: Dr. Stanisław Szyszka *.

Lekarz praktykujący (z remuneracją) Dr. Jan Schneider.

SIOSTRY MIŁOSIĘRDZIA.

zajmują się gospodarstwem domowym i pielęgnowaniem chorych.

Siostra Przełożona 1

Sióstr dozoruujących chorych 6

» przy gospodarstwie 3

SŁUŻBA NIŻSZA.

Męska: Portyer 1   Służących 2   Stróżów 2

Żeńska: Służebnych w kuchni 3   Szwaczka 1   Praczek 4

» Posługaczek w salach chorych 11

* W składzie personelu lekarskiego zaszły w ciągu roku następujące zmiany:

1) Asystentem kliniki zamianowany przez Wydział lekarski od 1 października Dr. Jan Kostecki.

2) Zastępcą operatora od 15 marca Dr. Ferdynand Josse.

3) Pełniącym obowiązki sekundaryusza od 1 kwietnia Dr. Korneli Budzynowski.

Sprawozdanie statystyczne.

Skorowidz ruchu chorych z ubiegłych lat.

W latach	Zgłosiło się do ambulatoryum	Przyjęto do stałego leczenia w Szpitalu		Razem
		osesków	dzieci od 1—12 lat	
Od roku 1876—1900	88.068	3.286	20.924	24.210
1901	5.474	242	977	1.219
1902	5.648	260	1.067	1.328
1903	6.229	253	1.071	1.324
1904	6.355	216	1.066	1.282
1905	6.134	231	812	1.043
1906	6.380	263	1.066	1.329
1907	5.047	248	867	1.115
1908	5.252	254	992	1.246

Wykaz ogólny ruchu chorych w roku 1908.

I. Zgłosiło się do ambulatoryum kliniki dzieci 5.252

II Leczone w szpitalu:

a) Dzieci starszych od 1—12 lat:

Pozostało z r. 1907	76	} 1068	} 1.335
Przyjęto w r. 1908	992		
b) Dzieci karmionych piersią			
Pozostało z r. 1907	13	} 267	}
Przyjęto w r. 1908	254		

Ilość dni pobytu chorych leczonych stale w szpitalu:

a) dla 1.068 dzieci starszych	26.876	} 32.620
b) dla 267 dzieci przy piersi	5.744	

Średni czas leczenia wynosił:

u dzieci starszych 25·1 dni, u dzieci karmionych piersią 21·5 dni.

Wydatki na utrzymanie Szpitala dosięgły w roku bieżącym kwoty 57.451 kor. 47 hal.; w stosunku więc do liczby dni leczenia chorych dzieci (32.620) utrzymanie dzienne jednego chorego wynosiło przeciętnie 1 kor. 76 hal. Nadmienić należy, że kwotą powyższą objęte są nie tylko koszta utrzymania chorych, budynków, inwentarza, pensye lekarzy, ale także żywienie licznego personelu szpitalnego jakoto:

Sióstr. Miłosierdzia	dni żywienia	4.026
Służby niższej	» »	8.724
Mamek i matek karmiących 164	» »	3.916
Razem . . .		16.666

W ambulatoryum kliniki pediatrycznej stwierdzono, iż na 5.252 chorych było:

	chłopców	+	dziewcząt	=	razem
I. Dzieci prawidłowo rozwijających się	879	+	548	=	1.427
II. » nawiedzonych zbozcz. ogóln.:					
a) na tle gruźliczem	963	+	791	=	1.754
b) » » zółzowem	582	+	450	=	1.032
c) » » krzywiczem	394	+	605	=	999
d) » » kiłowem	10	+	13	=	23
e) z wyniszczeniem pozimniczem	8	+	9	=	17
Razem	2.836	+	2.416	=	5.252

Z przyjętych do szpitala 992 dzieci od 1—12 lat umieszczono:

	chłopców	+	dziewcząt	=	razem
I. Na oddziale klinicznym	94	+	81	=	175
II. » » chirurgicznym	167	+	103	=	270
III. » » chorób zakaż. A i B	172	+	173	=	345
IV. » » rezerwowym	108	+	94	=	202
Razem	541	+	451	=	992

Dzieci te były:

a) Co do miejsca pobytu rodziców:

	chłopców	+	dziewcząt	=	razem
Miejscowe (krakowskie)	145	+	124	=	269
Zamiejscowe	396	+	327	=	723

b) Co do wyznania:

Dzieci chrześcijańskie	481	+	410	=	891
» izraelickie	60	+	41	=	101

c) Co do wieku:

Od 1 do 3 lat	212	+	182	=	394
» 4 » 7 »	171	+	132	=	303
» 8 » 12 »	158	+	137	=	295

Z przyjętych do szpitala 254 dzieci w pierwszym roku życia umieszczonych na Oddz. V. było:

Dzieci krakowskich 51, zamiejscowych	203	}	254
» chrześcijańskich 236, izraelickich	18		

Dzieci te były karmione przeważnie przez własne matki (116), częścią zaś przez mamki utrzymywane kosztem Zakładu (48), wreszcie część była żywiona sztucznie.

Na oddział II-gi chirurgiczny zgło-			
	chłopców	dziewcząt	razem
siło się do ambulatoryum	757	+	479 = 1236
Z liczby tej przyjęto do leczenia stałego:			
Dzieci starszych	167	+	103 = 270
» karmionych piersią	61	+	23 = 84
	228	+	126 = 354
Z pozostałych 882 nie przyjęto do sta-			
łego leczenia cięższych przypadków			
z powodu braku miejsca	121	+	99 = 220
Dokonano ambulatoryjnie zabiegów chi-			
rurgicznych	218	+	167 = 385
Udzielono jednorazowej porady	190	+	87 = 277
	529	+	353 = 882

Na 354 chorych przyjętych do stałego leczenia wykonano następujące zabiegi:

	chłopców	dziewcząt	razem
Exstirpatio et excisio neoplasmatum . . .	13	+	19 = 32
» lymphomatum	7	+	7 = 14
Laparotomia	2	+	4 = 6
Enteroanastomosis	—	+	1 = 1
Resectio processus vermicularis	4	+	1 = 5
Rectopexis	1	+	1 = 2
Operatio radic. herniae inguinal.	57	+	— = 57
» » » umbilical.	1	+	1 = 2
» » » ingv. incarc.	1	+	— = 1
» » » abdom. traumat.	—	+	1 = 1
Castratio	2	+	— = 2
Operatio radicalis hydrocel.	2	+	— = 2
Strumectomia	2	+	2 = 4
Sectio alta	1	+	— = 1
Extractio corporis alieni	—	+	1 = 1
Tracheotomia	2	+	1 = 3
Operatio plastica	20	+	9 = 29
Tenotomia et tenoplastica	1	+	— = 1
Osteotomia	—	+	3 = 3
Necrotomia et sequestrotomia	9	+	6 = 15
Trepanatio processus mastoidaei	5	+	3 = 8
» » cranii	1	+	— = 1
Do przeniesienia	131	+	60 = 191

	chłopców	dziewcząt	razem
Z przeniesienia	131 +	60 =	191
Resectio costarum	7 +	3 =	10
Redrondissement forcee, deligatio gyps.	9 +	7 =	16
Extensio m. Volkman	12 +	8 =	20
Opatrunek gipsowy i ustalający	29 +	16 =	45
Operacye pomniejsze	48 +	31 =	79
	<u>236 +</u>	<u>125 =</u>	<u>361</u>

Ambulatoryjnie na 385 dzieci wykonano następujące za-

biegi:

	chłopców	dziewcząt	razem
Exstirpatio et excisio neoplastatum	8 +	9 =	17
» » » lymphomatum	2 +	1 =	3
Resectio costarum	8 +	7 =	15
Venaesectio	— +	1 =	1
Thermocauterisatio	6 +	7 =	13
Extractio corporis alieni	1 +	2 =	3
» dentis	1 +	— =	1
Redrondissement forcee, deligatio gyps.	86 +	79 =	165
Tracheotomia	1 +	1 =	2
Exarticulatio	2 +	— =	2
Deligatio m. Desault	5 +	2 =	7
Opatrunek gipsowy i ustalający	11 +	3 =	14
Pasek przylepcowy	8 +	8 =	16
Operatio plastica	10 +	1 =	11
Operacye pomniejsze	69 +	46 =	115
	<u>218 +</u>	<u>167 =</u>	<u>385</u>

Na oddziale III. chorób zakaźnych leczono:

A. Dzieci z błonicą i dławcem:

	chłopców	dziewcząt	razem
Pozostało z roku 1907	3 +	2 =	5
Przyjęto w roku 1908:			
dzieci starszych	106 +	78 =	184
» karm. piersią	13 +	5 =	18
Razem	<u>122 +</u>	<u>85 =</u>	<u>207</u>

Wyniki leczenia u dzieci starszych:

	chłopców	dziewcząt	razem	
Wyszło wyleczonych 82 + 60 = 142			74.9%	} Ogółem % wyl. 71.7 zmarł. 26.8 zost. 1.5 2*
Zmarło . . . . . 26 + 18 = 44			23.5%	
Zostało na r. 1909 . . . . . 1 + 2 = 3			1.6%	
Razem . . . . . 109 + 80 = 189				

Wyniki leczenia u niemowląt:			} Ogółem % wyl. 71·7 zmarł. 26·8 zost. 1·5
Wyszło wyleczonych	6 + 1 = 7 = 38·9%		
Zmarło	7 + 4 = 11 = 61·1%		
Razem	13 + 5 = 18		

Na 202 nowoprzyjętych dzieci u 102 stwierdzono zwężenie krtani; u tychże wykonano intubację, a u czterech intubowanych wykonano tracheotomię następują.

B. Dzieci z płonicą:

	chłopców	dziewcząt	razem
Pozostało z r. 1907	6 +	7 =	13
Przyjęto w r. 1908	76 +	74 =	150
Karmionych piersią:			
Pozostało z r. 1907	— +	1 =	1
Przyjęto w r. 1908	4 +	1 =	5
Razem	86 +	83 =	169

Wyniki leczenia u dzieci starszych:

	chłopców	dziewcząt	razem	} Ogółem % wyl. 62·3 zmarł. 29·9 zost. 7·8
Wyszło wyleczonych	50 +	52 =	102 = 63%	
Zmarło	26 +	21 =	47 = 29%	
Zostało na r. 1909	6 +	8 =	14 = 8%	
	82 +	81 =	163	
Wyniki leczenia u niemowląt:				
Wyszło wyleczonych	2 +	— =	2 = 40%	
Zmarło	2 +	2 =	4 = 60%	
Razem	4 +	2 =	6	

Sprawozdanie z czynności naukowych w r. 1908.

A) *Wykłady na klinice pediatrycznej:* a) W półroczu letnim roku szkolnego 1907/8 Prof. Dr. Lewkowicz: Klinika chorób dzieci, 5 godz. tyg. Tenże: Pięciodziesięciodziny kurs szczepienia ospy, 1 g. tyg.; b) W półroczu zimowym 1908/9 Prof. Dr. Lewkowicz: Klinika chorób dzieci, 5 g. tyg.

B) *Odczyty i prace, ogłoszone drukiem:* Nr. 9 »Przeglądu lekarskiego« z dnia 29 lutego 1908, poświęcony został ustępującemu z katedry chorób dzieci Prof. Jakubowskiemu, a w nim, wśród wielu artykułów z zakresu chorób dzieci znajdują się następujące prace, ogłoszone na podstawie obserwacji poczynionych w szpitalu św. Ludwika:

Prof. Dr. Ksawery Lewkowicz: »Postępowanie przy badaniu skuteczności surowic leczniczych w płonicy. Wartość lecznicza surowicy przeciwpaciorkowcowej Palmirskiego«.

Dr. Adam Gettlich: »Przyczynę do prób leczenia płonicy surowicą«.

Dr. Władysław Filipkiewicz: »O znaczeniu rozpoznawczem odczynu skórno go szczepieniu tuberkuliną sposobem Pirquetowskim«.

W r. 1908 lekarze polscy, poświęcający się nauce o chorobach dzieci, rozpoczęli wydawnictwo »Przeglądu pediatrycznego«.

W pierwszym zeszycie umieszczoną jest praca Prof. Dr. Ksawerego Lewkowicza: »O prosówce płonicy. Badania histologiczne i bakteryologiczne«. (Powyższą pracę odczytał wprzód autor na posiedzeniu Towarzystwa lekarskiego krakowskiego dnia 11 listopada 1908).

WYNIKI LECZENIA.

A) U dzieci od 1—12 lat na oddziałach I—IV.

Miesiąc	Było z początkiem roku		Przybyło		Wyszło wyleczonych		Zmarło		Pozostało z końcem roku	
	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.
I	38	38	37	36	30	26	4	12	—	—
II	—	—	20	36	30	25	4	7	—	—
III	—	—	48	40	30	36	6	3	—	—
IV	—	—	42	25	36	29	9	8	—	—
V	—	—	48	46	34	28	13	13	—	—
VI	—	—	55	41	37	25	12	12	—	—
VII	—	—	47	39	34	33	12	8	—	—
VIII	—	—	50	30	42	38	14	5	—	—
IX	—	—	56	49	44	28	4	7	—	—
X	—	—	57	42	41	31	13	9	—	—
XI	—	—	50	28	40	32	19	6	—	—
XII	—	—	34	39	32	24	8	11	31	33
Razem	38	38	541	451	430	355	118	101	31	33
	76		992		785		219		64	
	1068									

$$\text{Śmiertelność roczna} \frac{219}{1068} = 20.5\%$$

B) U dzieci karmionych piersią na oddziale V.

Miesiąc	Było z początkiem roku		Przybyło		Wyszło wyleczonych		Zmarło		Pozostało z końcem roku	
	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.	chl.	dz.
I	6	7	11	7	3	4	2	3	—	—
II	—	—	11	8	9	4	2	4	—	—
III	—	—	16	9	13	6	2	4	—	—
IV	—	—	15	10	11	4	7	2	—	—
V	—	—	15	5	17	5	4	2	—	—
VI	—	—	18	8	10	6	3	2	—	—
VII	—	—	15	11	14	5	3	5	—	—
VIII	—	—	7	8	3	3	5	5	—	—
IX	—	—	10	9	5	5	4	7	—	—
X	—	—	9	16	9	10	3	3	—	—
XI	—	—	11	6	6	3	5	3	—	—
XII	—	—	11	8	5	5	2	7	8	5
Razem	6	7	149	105	105	60	42	47	8	5
	13		254		165		89		13	
	267									

$$\text{Śmiertelność roczna} \frac{89}{267} = 33.33\%$$

Wykaz chorób dzieci leczonych w roku 1908.

A) Wykaz chorób (dzieci od 1 do 12 lat) na oddziałach I do IV i na ambulatoryum.

Choroby	Leczono stale w szpitalu										Ambulatoryum kliniczne	
	Pozostało z r. 1907		Przyjęto w r. 1908		Wyszło		Zmarło		Pozost. na r. 1909		ch.	dz.
	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.		
Ogólne:												
Anaemia	—	1	3	2	2	3	1	—	—	—	87	78
Diabetes insip.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Rachitis	—	—	1	2	1	2	—	—	—	—	140	210
Scrophulosis	—	2	2	9	1	7	—	2	1	2	—	—
Lues	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	10	12
Tuberculosis univers.	—	—	4	6	—	—	4	6	—	—	—	—
Morbus Verlhofii	—	—	1	2	—	2	1	—	—	—	1	2
Pyaemia	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	—	—
Noma	—	—	—	2	—	—	—	2	—	—	—	—
Chlorosis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	8
Pseudoleukaemia	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	9
Zakaźne:												
Varicella	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	15	5
Scarlatina	6	7	76	74	50	52	26	21	6	8	49	50
Morbili	—	1	37	32	24	29	9	4	4	—	76	45
Diphtheria	3	2	106	78	82	60	26	18	1	2	100	70
Influenza	—	—	4	1	4	1	—	—	—	—	25	8
Intermittens	—	—	3	4	2	3	1	—	—	1	—	—
Typhus abdominal.	5	1	4	6	7	6	1	1	1	—	9	5
Erysipelas	—	—	1	1	—	1	1	—	—	—	13	13
Pertussis	1	—	—	2	1	2	—	—	—	—	97	63
Tetanus	1	—	1	1	1	1	—	—	1	—	1	1
Meningitis cerebrosp. epid.	1	1	2	1	1	1	2	1	—	—	4	2
Laryngitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	26	14
Parotitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4
Arthritis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2
Układu nerwowego:												
Hydrocephalus	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	4	2
Chorea	—	1	1	5	1	5	—	—	—	1	4	2
Hysteria	—	—	5	4	5	4	—	—	—	—	14	14
Epilepsia et convul.	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	18	25
Meningitis tbc.	—	—	9	9	—	—	9	9	—	—	9	8
Neuralgia	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	6	2
Poliomyelitis	—	1	1	—	1	1	—	—	—	—	17	22
Paralysis	1	1	—	—	1	1	—	—	—	—	22	18
Idiotismus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52	37
Tetania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Paresis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Do przeniesienia	18	18	263	245	185	184	82	64	14	15	820	733

Choroby	Leczono stale w szpitalu										Ambulatoryjne	
	Pozostało z r. 1907		Przyjęto w r. 1908		Wyszło		Zmarło		Pozostało na r. 1909		ch.	dz.
	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.		
Z przeniesienia	18	18	263	245	185	184	82	64	14	15	820	733
Narządu krążenia i lym.												
Lymphadenitis	—	—	7	9	7	9	—	—	—	—	115	93
Lymphangioitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Pericarditis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	3
Vitium cordis	1	1	3	4	1	3	3	—	—	2	22	10
Narządu wzroku i słuchu.												
Blepharadenitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—
Conjunctivitis catarrh.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	12	10
Conjunct. phlyctenul.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	62	45
Conjunct. gonorrhoeica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Keratitis	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	4	1
Otitis externa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19	9
Otitis media	1	—	5	2	6	2	—	—	—	—	45	34
Narządu oddechowego.												
Bronchitis	1	1	7	10	8	11	—	—	—	—	160	148
Bronchopneumonia	—	—	7	26	4	10	3	15	—	1	67	67
Laryngitis	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	68	38
Phtisis pulmonum	—	2	13	13	—	1	6	9	7	5	220	200
Pleuritis	—	2	13	8	9	9	3	1	1	—	24	20
Pneumonia crouposa	2	—	22	14	20	11	2	3	2	—	210	164
Narządu trawienia.												
Appendicitis	3	—	10	6	13	6	—	—	—	—	2	11
Cholera infantum	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	3
Dyspepsia	—	—	2	1	2	1	—	—	—	—	95	100
Enteritis acuta	—	—	8	9	6	8	2	—	—	1	43	28
Enteritis chronica	1	1	15	5	6	4	10	2	—	—	142	131
Gastritis	1	1	1	4	2	5	—	—	—	—	2	1
Helminthiasis	—	—	3	1	3	1	—	—	—	—	—	—
Hernia	—	—	39	3	39	3	—	—	—	—	130	115
Icterus	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	5	1
Peritonitis	—	—	9	5	5	3	4	1	—	1	56	50
Stomatitis et tonsillitis	—	1	3	—	3	1	—	—	—	—	40	32
Pharyngitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	48
Cirrhosis hepatis	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	1	1
Intoxicatio	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—
Achylia gastrica	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Invaginatio	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	2
Prolapsus recti	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	1
Narządu moczopłciow.												
Balanitis	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	—
Vulvitis	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	9
Cystitis	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	3	1
Do przeniesienia	28	27	436	367	324	274	116	95	24	25	2441	2114

Choroby	Leczono stale w szpitalu										Ambulato- ryum kliniczne	
	Pozo- stało z r. 1907		Przy- jęto w r. 1908		Wyszło		Zmarło		Pozost. na r. 1909		ch.	dz.
	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.		
Z przeniesienia	28	27	436	367	324	274	116	95	24	25	2441	2114
Nephritis	2	1	3	3	4	3	1	—	—	1	20	13
Enuresis nocturna	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	4	2
Gonorrhoea	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	4
Hydrocele	—	—	2	—	2	—	—	—	—	—	—	—
Hydronephrosis	1	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
Skóry.												
Eczema	1	—	1	1	2	1	—	—	—	—	20	15
Prurigo	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	20	16
Scabies	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	25
Urticaria	—	—	3	1	3	1	—	—	—	—	20	11
Pemphigus	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	17
Combustio et congel.	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	3	3
Mięśni, stawów, kości.												
Abscessus et phlegmon	—	—	10	9	9	6	—	—	1	3	53	30
Ulcera et fistulae	—	—	4	3	4	2	—	—	—	1	26	18
Periostitis	—	—	3	1	3	1	—	—	—	—	10	10
Caries ossium	1	—	10	15	10	14	—	—	1	1	22	17
Synovitis granulosa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	4
Spondylitis	1	—	2	3	3	2	—	1	—	—	10	5
Coxitis et gonitis	1	4	19	5	18	9	—	—	2	—	40	29
Luxatio coxae	—	2	—	1	—	3	—	—	—	—	6	10
Corpora aliena	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	7	6
Tumores	—	—	6	5	6	5	—	—	—	—	16	11
Vitia congenita	1	—	9	13	10	13	—	—	—	—	30	24
Osteomyelitis	—	—	8	9	6	7	—	—	2	2	—	—
Polyarthritus	—	—	1	2	1	2	—	—	—	—	—	—
Atrophia musculorum	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Deformationes	2	2	2	—	4	2	—	—	—	—	—	—
Uszkodzenia.												
Contusio	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—	7	5
Fractura	—	1	10	5	10	6	—	—	—	—	26	18
Vulnus	—	—	7	1	7	1	—	—	—	—	2	5
Moribundi	—	—	1	5	—	—	1	5	—	—	—	—
Bez rozpoznania	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	10	4
Razem	38	38	541	451	430	355	118	101	31	33	2836	2416
	76		992		785		219		64		5252	
	1068											

Wykaz chorób (dzieci karmionych piersią) na oddziale V.

Choroby	Pozostało z roku 1907		Przyjęto w roku 1908		Wyszło		Zmarło		Pozostało na rok 1908	
	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.	ch.	dz.
Choroby ogólne.										
Debilitas	—	1	3	3	—	1	3	3	—	—
Tuberculosis	—	—	2	3	1	—	1	3	—	—
Choroby zakaźne.										
Diphtheritis	—	—	13	5	6	1	7	4	—	—
Marbilli	—	—	3	2	2	—	1	2	—	—
Scarlatina	—	1	4	1	2	—	2	2	—	—
Meningitis cerebrosp. ep.	—	—	—	2	—	1	—	1	—	—
Pertussis	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—
Erysipelas	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Chor. układu nerwowego.										
Hydrocephalus	—	—	4	1	2	—	2	1	—	—
Meningitis tbc.	—	—	1	3	—	—	1	3	—	—
Tetanus	—	—	2	3	1	2	1	1	—	—
Chor. układu oddechowego.										
Bronchitis	—	—	6	2	6	1	—	—	—	1
Pneumonia catarrhalis . .	1	2	10	6	4	2	3	6	4	—
Pneumonia crouposa . . .	—	—	9	6	4	2	4	3	1	1
Pleuritis	—	—	2	2	2	2	—	—	—	—
Choroby narządu trawienia.										
Dyspepsia	—	—	—	2	—	2	—	—	—	—
Gastroenteritis	1	—	12	16	5	6	7	10	1	—
Enteritis	2	2	11	16	7	9	4	6	2	3
Hernia	—	—	17	—	16	—	1	—	—	—
Chorony skóry i mięśni.										
Abscess. phlegmone	—	—	4	3	4	3	—	—	—	—
Choroby kości i nowotwory.										
Fractura	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—
Neoplasmata	—	—	12	8	12	8	—	—	—	—
Corp. alien. in broncho . .	—	—	1	—	1	—	—	—	—	—
Choroby oka i ucha.										
	1	—	—	2	1	2	—	—	—	—
Wady rozwojowe.										
	—	1	28	16	28	17	—	—	—	—
Moribundi.										
	—	—	4	2	—	—	4	2	—	—
Razem	6	7	149	105	105	60	42	47	8	5
	13		254		165		89		13	
	267									

Rachunek funduszu bieżącego szpitala św. Ludwika za rok 1908.

DOCHODY.

WYDATKI.

	Kor.	h.	Kor.	h.		Kor.	h.	Kor.	h.
1 stycznia Saldo na rachunku bieżącym Banku krajowego			450		Według ksiąg rachunkowych Dyrektora: Utrzymanie budynków, kancelarya, sprzęty i narzędzia lecznicze, lekarstwa, inwentarz, środki opatrunkowe, pensya lekarska, raty pożyczki Banku kraj., ubezpieczenie chorej służby, wydatki nadzwyczajne i t. d.				
Fundusz kraj. za leczenie osekków od 1—12 lat	36000				Z ksiąg rachunkowych S. Przełożonej: żywność, utrzymanie bielizny, pościeli, sprzętów i naczyń, opał i światło, ogród, kaplica, honoraryya Siostr Miłosierdzia, wypłata służb	22075			
Fundusz kraj. za leczenie osekków Fund. nankowy za klinikę pediatryczną IV kw. 1907, I, II, III 1908	11944	80			Bank kraj. (koszta, stempła, prowizya)		35372	60	
Zasilek gminny m. Krakowa	7000					387			
Kasy Oszczęd. m. Krakowa	600								
» wodziągowy z fund. Zieloniewskiego za r. 1906 i 1907	400								
Odsetki:					Transakcyje:				
od fund. żelazn. Schindlera	160				Przelano do fund. żel. Józefa i Matyldy Wodziekich na ksiąg. Kasy Oszcz. m. Krakowa Nr 183.770—232.296	162	64		
» » Józefa i Matyldy Wodziekich	162	64			Saldo dnia 31 grudnia	222			
od fund. dyspozycyjnych	480								
z rachunku bież. Banku kraj.	238	67	57386	11				57836	11
			57836	11				57836	11

Kontrolorowie:

X. Juliusz Drohojowski. Eustachy Gaxa Chronowski.

Skarbnik:

Dr. Gubniski.

Sprawozdanie

z kolonii leczniczej dla dzieci skrofulicznych w Rabce

pod św. Józefem.

Rok istnienia dwudziesty drugi.

(Łóżek 90).

Dożywotni Kurator kolonii:

Dr. Maciej L. Jakubowski.

Kierownik biura przyjęcia w Krakowie:

Dr. Franciszek Murdzeński.

Lekarz ordynujący podczas pobytu dzieci w Rabce:

Dr. Otokar Lang.

Gospodarstwem i dozorowaniem dzieci zajmują się:

Siostry Miłosierdzia (wysyłane z Krakowa) 4.

Służba niższa: służące 3, stróż 1.

Skorowidz ruchu dzieci z ubiegłych lat:

Okres I-szy w dawnej kolonii	chłopców	dziewcząt	razem	dni pob.
od r. 1887—1903	577	+	729 = 1.306	— 55.460
Okres II-gi w nowej kolonii:				
1904	63	+	78 = 141	— 6.204
1905	78	+	83 = 161	— 7.318
1906	81	+	85 = 166	— 7.474
1907	80	+	93 = 173	— 7.680
1908.	90	+	87 = 177	— 5.532
Razem .	969	+	1.155 = 2.124	— 89.668

Sprawozdanie statystyczne.

W roku 1908 (w okresie wpisowym od 1/IV do 31/V)

zgłosiło się do przyjęcia dzieci	550
Z tej liczby nie miało warunków objętych regulaminem	120
Wpisano przeto na listę kwalifikacyjną	430
Odmówiono przyjęcia z powodu braku miejsca i funduszków	253
Przyjęto i wysłano do Rabki	177

Koszta utrzymania przyjętych 177 dzieci pokryto:

	chłop.	dziew.	razem	
Z funduszków bieżących Towarzystwa	67	+ 56	= 133	} 135
Z odsetek zapisu hr. H. Tyszkiewicza	—	+ 1	= 1	
» fundacyi E. Urbana	1	+ —	= 1	
Za zwrotem kosztów żywienia:				
Od Dyrekcyi kolei państwowej	18	+ 18	= 36	} 42
» Rady opiekuńczej w Krakowie	—	+ 1	= 1	
» » powiatowej Nowego Sącza	—	+ 1	= 1	
» Gminy m. Pilzna	2	+ —	= 2	
» Osób prywatnych	2	+ —	= 2	
Razem	90	+ 87	= 177 = 177	

Odnosnie do stanu rodziców przyjęto dzieci:

	chłop.	dziew.	razem
Niższych urzędników i sług państwowych	11	+ 16	= 27
» » » kolei państw.	18	+ 19	= 37
» » » magistratu	4	+ 3	= 7
Pomocników handlowych	2	+ 1	= 3
Rękodzielników	22	+ 14	= 36
Sług prywatnych	10	+ 6	= 16
Wyrobników	6	+ 8	= 14
Dzieci wdów	14	+ 9	= 23
Sierót od osób prywatnych	1	+ 3	= 4
» z zakładów dobroczynnych	1	+ 8	= 9
Dzieci rolników	1	+ —	= 1
Razem	90	+ 87	= 177

Według miejsca zamieszkania rodzin było:

	chłop.	dziew.	razem
Dzieci krakowskich	58	+ 54	= 112
» zamiejskowych	32	+ 33	= 65
Razem	90	+ 87	= 177

Dzieci zamiejscowe (65) pochodziły z powiatów:

Chrzanów (Libiąż)	1
Gorlice miasto	1
Kraków (Czarna wieś 4, Grzegórzki 5, Kocmyrzów 1, Krowdrza 7, Łobzów 2, Mogiła 1, Nowa wieś 1, Prądnik czerwony 2, Zwierzyniec 4)	27
Lwów miasto	1
Nowy Sącz miasto	8
Pilzno miasto	2
Podgórze (miasto 14, Dębniaki 1)	15
Tarnów (miasto 5, Biadoliny 1, Bogumiłowice 1)	7
Tłumacz	1
Wieliczka (Bieżanów 1, Prokocim 1)	2
Razem	65

Do Kolonii przyjęto dzieci z następującymi chorobami:

I. Na tle zołzowem:	chłop.	dziew.	razem
Zołyzy ogólne	14	+ 6	= 20
Przerost gruczołów	30	+ 25	= 55
Gruczołaki	9	+ 11	= 20
Choroby oka	2	+ 14	= 16
» ucha	3	+ 3	= 6
» skóry	7	+ 8	= 15
» nosa	1	+ 2	= 3
II. Na tle gruźliczem (przeważnie chorzy, operowani na oddziale chirurgicznym Szpitala św. Ludwika):			
Choroby kości	10	+ 8	= 18
» stawów	5	+ 4	= 9
III. Choroby ogólne:			
Krzywica	2	+ 1	= 3
Niedokrewność	7	+ 5	= 12
Razem.	90	+ 87	= 177

Rachunek Funduszu bieżącego Kolonii leczniczej w Rabce za rok 1908.

DOCHODY.

WYDATKI.

	Kor.	h.	Kor.	h.		Kor.	h.	Kor.	h.
1 stycznia: Saldo na rachunku bież. w Banku kraj.	600	—							
Zasilki: Wydział krajowy	300	—			Według ksiąg rachunkowych Kuratora: Urzyczenie budynków, honoraria lekarza, nauczyciela i nauczycielki gimnastyki, wydatki kancelaryjne itd.	3209	20		
» Gmina miasta Krakowa	300	—			Według ksiąg rach. S. Przełożonej: Żywność, utrzymanie inwentarza, opał, swiatło, lekarstwa, kąpiele, podróże, wypłata służby itd.	6036	23		
» Kasa Oszcz. m. Krakowa	200	—			Bank krajowy (stemple)	1	36		
» Gmina m. Podgórze	200	—			Transakcyje: Odsetki dopisane do fund. żelaznych	1319	68		
» Tow. Wzaj. Ubezpieczeń	150	—			» » » dyspozyc. Przelano do fund. dyspozycyjnego na książeczkę Banku kraj. Nr. 4.900	646	45		
Zwrot koszt. żyw.: Dyrekcya kol. państw.	1705	04			Saldo dnia 31 grudnia w Banku kraj.	3000	—	4966	13
» » » inne instytucje	630	—						1766	—
» » » SS. Miłosierdzia	430	—						15978	92
» » » dochód z balu Opiekunek (5 lutego)			2785	04					
» » » Składki i ofiary przygodne *)			3577	20					
» » » Odsetki: od funduszów żelaznych			357	70					
» » » dyspozycyjnych	1429	68							
» » » rachunku bież. w Banku kraj.	639	95							
	154	35							
			2233	98				12503	92
								15978	92

Kontrolowanie:

X. Juliusz Drohojowski. Eustachy Jaxa Chronowski.

Skarbnik:

Dr. Cybulski.

- *) Kwota 357 K. 70 h. pochodzi z ofiar złożonych:
- a) Na ręce Kuratora Kolonii Prof. Dra Jakubowskiego: Zenon Słonecki 50 K., Seweryn Kisieliwski 20 K., Prezydent m. Krakowa od Leib Amiesna 10 K., na fundusz żelazny Heli Lepkowskiej 50 K.
  - b) Za pośrednictwem Administracji „Czasu“: zamiast wieńca na trumnę śp. Dra Józefa Zdunia: aptekarz Keller z Jordanowa 10 K., Dr. Lang z Rabki 20 K., Dr. Mernowicz z Myślenie 10 K., Dr. Służewski z Jordanowa 20 K., Dr. Uchacz z Makowa 10 K. — P. Zduniowa: składki zebrane w sanatorium p. Mahlera w Abba-zii 14 K. 20 h., P. Cmikiewicz 48 K., N. N. 20 K.
  - c) Ze skarbonki, umieszczonej w Kolonii 5 K. 50 h., inne drobne 70 K.
- Razem . . . . . 152 » 20 »
75 » 50 »
357 K. 70 h.

